

2020/2086(INI)

13.1.2021

СТАНОВИЩЕ

на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

на вниманието на комисията по заетост и социални въпроси

относно прилагането на Директива 2000/78/ЕО на Съвета за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите с оглед на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2020/2086(INI))

Докладчик по становище: Луция Дюриш Николсонова

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи приканва водещата комисия по заетост и социални въпроси да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. припомня, че целта на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ), по която ЕС е също страна, е да насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички права на човека и основни свободи от страна на всички хора, независимо от всякакви дълготрайни физически, психически, умствени или сетивни увреждания; подчертава, че чрез ратифицирането на КПХУ ЕС и неговите държави членки се присъединиха към усилията, договорени на международно равнище за гарантиране на правата на хората с увреждания и за насърчаване на тяхното приобщаване в обществото и включването им в активна заетост; подчертава, че според Агенцията за основните права (FRA), въпреки че ратифицирането на Конвенцията от всички държави членки и от самия ЕС представлява важен етап, продължават да съществуват различия между обещанието на Конвенцията и действителността по места¹;
2. призовава ЕС и неговите държави членки да ратифицират Факултативния протокол към Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;
3. подчертава, че правото на хората с увреждания да се ползват от мерки за осигуряване на тяхната независимост, социална и професионална интеграция и участие в живота на общността, е залегнало и в Хартата на основните права на ЕС, която е обвързваща за ЕС и за държавите членки, когато прилагат законодателството на Съюза; припомня, че ЕС и неговите държави членки трябва да зачитат правата и да спазват принципите, установени в Хартата, и да насърчават нейното прилагане; подчертава необходимостта от подобряване на осведомеността и информацията относно Хартата;
4. подчертава, че като определя правото на независим живот и на включване в общността, член 19 от КПХУ обединява принципите на равенство, автономност и приобщаване; призовава за промяна в условията на живот и услугите в подкрепа на хората с увреждания в посока от институционална и друга отделяща среда към система, даваща възможност за социално участие; призовава държавите членки да включат конкретни цели с определен срок в своите стратегии за деинституционализация, да ги финансират по подходящ начин и да разработят механизми за гарантиране на ефективна координация между съответните органи от различни административни сектори и равнища²;
5. посочва, че един приобщаващ и основан на правата на човека подход към образованието е необходима предпоставка за насърчаване на участието в обществото и улесняване на достъпа до пазара на труда за лицата с увреждания;

¹ Доклад на FRA за основните права за 2019 г.

² FRA, *From institutions to community living for persons with disabilities: perspectives from the ground*, („От институции към живот в общността за хората с увреждания: гледни точки по места“), 2018 г.

6. счита, че насърчаването на равенството в областта на заетостта и труда може да бъде ефективно, единствено ако се води всеобхватна борба с дискриминацията във всички области на живота, както на европейско, така и на национално равнище; подчертава, че разумните улеснения и достъпността са ключови елементи при създаването на приобщаващи политики за хората с увреждания, както беше признато от специалния докладчик на ООН за правата на хората с увреждания³;
7. призовава държавите членки да прилагат изцяло законодателството на ЕС, свързано с достъпността; счита, че следва да бъдат премахнати физическите, нормативните, цифровите, логистичните и социалните бариери пред достъпността; призовава Комисията и държавите членки да насърчават достъпността и стандартите за универсален дизайн за средата, програмите, услугите и продуктите, които да бъдат приети след консултации с хората с увреждания и техните представителни организации; подчертава необходимостта от увеличаване на научните изследвания и иновациите в областта на достъпните технологии, прилагани към социалните и културните дейности и към работните процеси, включително решения за разширяване на възможностите за дистанционна работа, за да се улеснят участието в обществото и достъпът до заетост за хората с увреждания;
8. изразява загриженост поради съществуването на значителни пречки пред достъпа до информация и съобщения за хората с увреждания, особено за слепите или глухите лица, за страдащите от умствени увреждания и с различна форма на аутизъм; припомня, че различията в способностите на отделните лица да получават и разпространяват информация и да използват информационни и комуникационни технологии представляват разделение на знанията, което създава неравенство; отправя искане за насърчаване на използването на достъпни и лесни за ползване средства, начини и формати на комуникация;
9. изразява съжаление, че законодателството на Съюза не защитава хората от дискриминация въз основа на техните увреждания извън работното място и заетостта;
10. настоятелно призовава Съвета да деблокира преговорите относно предложението за хоризонтална директивна относно равенството, която би позволила защита срещу дискриминация извън областта на заетостта и професиите посредством хоризонтален подход;
11. подчертава, че КПХУ забранява дискриминацията в широк смисъл, включително лишаването от разумни улеснения и множествената и междусекторната дискриминация, които произтичат от комбинация от основания; обръща внимание на особено уязвимото положение на жените с увреждания и настоятелно призовава за бързото ратифициране на Конвенцията от Истанбул от Съюза и държавите членки; припомня, че КПХУ предвижда също така мерки за положителна дискриминация, които да се прилагат от държавите членки по

³ Изявление на Каталина Девандас-Агилар, специален докладчик на ООН за правата на хората с увреждания, на 71-вата сесия на Общото събрание, Ню Йорк, 26 октомври 2016 г.
<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=20764>

необходимост и могат да включват специфични стимули в областта на заетостта⁴;

12. призовава за междусекторен, всеобхватен преглед на законодателството и политиката на Съюза, за да се гарантира пълното им съответствие с КПХУ;
13. подчертава необходимостта от включване на конкретни и подходящи разпоредби в новия пакт за миграцията и убежището, за да се отговори по подходящ начин на потребностите на хората с увреждания на всички етапи и във всички процеси;
14. призовава за мерки за борба с предразсъдъците спрямо уменията и способностите на лицата с увреждания, като се гарантира, че те не са подложени на дискриминация въз основа на подобни предразсъдъци; подчертава, че някои лица с увреждания може да се сблъскат с допълнителни и специфични пречки, дължащи се на комбинация от увреждане и други, включително социално-икономически, фактори; подчертава в тази връзка необходимостта от междусекторен и цялостен подход, основан на жизнения цикъл, за предотвратяване на стигматизирането, социалното изключване и бедността; призовава за всеобхватни кампании за повишаване на осведомеността, насочени към широката общественост, родителите и децата, както и към държавните служители и специалисти, за да се подчертае приносът на хората с увреждания към обществото; подчертава, че медиите могат да играят важна роля за разпространението на информация за лицата с увреждания и да допринесат за постигане на положителна промяна в отношението на обществеността към тях;
15. подчертава необходимостта от общо определение на понятието „увреждане“ на равнището на ЕС сред всички области на политиката на ЕС, включително определения на съответната съществена терминология; отбелязва, че не съществува взаимно признаване на статут на лице с увреждания в държавите – членки на ЕС; призовава Комисията да обмисли по-нататъшни действия за взаимно признаване на статута на лице с увреждания и възможни мерки за улесняване на свободното движение на хора с увреждания; призовава Комисията да насърчава участието на държавите членки в доброволната система за взаимно признаване на картата на ЕС за хора с увреждания;
16. приветства включването на стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 30 г. в работната програма на Комисията за 2021 г.; настоява, че бъдещата стратегия следва да се съсредоточи върху пълното прилагане на КПХУ и да отразява резултатите от обществената консултация, проведена от Комисията преди нейното изготвяне; подчертава, че сътрудничеството на органите, организациите и гражданското общество на европейско, национално и местно равнище е абсолютно необходимо, за да се гарантира прилагането на КПХУ; подчертава, че принципът „нищо за хората с увреждания без хората с увреждания“ следва да се прилага при всички процеси на вземане на решения; насърчава държавите членки и институциите на ЕС да осигурят подходящо финансиране за сътрудничество с организациите, представляващи хората с увреждания, и да го подобрят;

⁴ Комитет за правата на хората с увреждания, *General comment No. 6 (2018) on equality and non-discrimination* (Общ коментар № 6 (2018 г.) относно равенството и недискриминацията).

17. изразява съжаление, че хората с умствени или психосоциални увреждания се сблъскват с множество правни, институционални, комуникационни и социални бариери, което им пречи да гласуват, да се кандидатираат на избори за обществена длъжност, да упражняват своето гражданско участие или просто да имат думата в собствения си живот; насърчава държавите членки да предприемат незабавни мерки за реформиране на своите правни рамки, за да гарантират, че лицата с увреждания се ползват с дееспособност наравно с всички останали във всички аспекти на живота, в съответствие с член 12 от КПХУ, и припомня, че в съответствие с член 29 от КПХУ трябва да бъдат гарантирани политическите права на лицата с увреждания и възможността им да се ползват от тях на равни начала с всички останали;
18. призовава държавите членки да се справят с дискриминацията и насилието срещу деца с увреждания чрез интегриран подход, който признава, че те са изправени пред по-висок риск да станат жертви на подобно поведение; подчертава, че гласът на децата с увреждания следва да бъде представен при изготвянето, прилагането и мониторинга на предназначените за тях закони, политики, услуги и мерки;
19. изразява съжаление поради факта, че рискът от подлагане на експлоатация, насилие и злоупотреба е значително по-висок за хора с увреждания⁵; изразява загриженост относно липсата на осведоменост относно правата на жертвите и относно възможността за търсене на правна защита, както и относно недостатъчното докладване на всички форми на дискриминация и нарушения на основните права на хората с увреждания; подчертава, че според Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) важен фактор, допринасящ за недостатъчното докладване е страхът на хората с увреждания, че органите няма да ги приемат сериозно⁶; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че усилията за изграждане на капацитет са насочени към всички свързани с въпроса органи и практикуващи лица, за да се гарантира тяхното разбиране на основания на основните права подход към уврежданията; счита, че националните органи по въпросите на равенството трябва да бъдат укрепени и че достъпът до съдебни и извънсъдебни механизми трябва да бъде подобрен, включително чрез адаптирани методи за помощ и комуникация, както и чрез опростяване на често дългите и сложни правни процедури;
20. изразява съжаление, че дискриминацията и изключването, на които са подложени хората с увреждания, бяха допълнително изострени от пандемията от COVID-19, по-специално по отношение на хората, живеещи в институции⁷; подчертава, че

⁵ Съвет на Европа, *Freedom from exploitation, violence and abuse of persons with disabilities - Contribution to the Council of Europe Strategy on the Rights of Persons with Disabilities* („Свобода от експлоатация, насилие и злоупотреба с лица с увреждания – Принос към стратегията на Съвета на Европа за правата на хората с увреждания“), 2017 г.

⁶ ОССЕ, *Hate Crime Reporting* („Докладване относно престъпленията от омраза“) 2015 г., и ОССЕ-БДИПЧ (Бюро за демократични институции и права на човека), *Factsheet on hate crime against people with disabilities* („Информационен документ за престъпленията от омраза срещу хора с увреждания“), 2017 г.

⁷ FRA, *Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications* („Пандемията от коронавирус в ЕС – Последици за основните права“), бюлетини от 2020 г.; Inclusion Europe, *Neglect and discrimination. Multiplied - How Covid-19 affected the rights of people with intellectual disabilities and their families* („Умножаване на случаите на изоставяне и дискриминация – как Covid-19 засегна правата на хората с умствени увреждания и техните семейства“), 2020 г.

психосоциалната подкрепа и овластяването са много необходими за борба с последиците от изолацията и увеличаването на домашното насилие, което оказва особено въздействие върху хората с увреждания⁸; изразява загриженост във връзка с недостатъчните инвестиции и липсата на действия от страна на органите в това отношение; призовава за целенасочени усилия за гарантиране на подходящи лични предпазни средства за специалистите, осигуряващи услуги за полагане на грижи и подпомагане, и за техните ползватели, за да се даде възможност за продължаване на тези услуги в безопасна среда; призовава Комисията и държавите членки да мобилизират съществени инвестиции и ресурси, за да се гарантира непрекъснатост на услугите за полагане на грижи и подпомагане, в съответствие с принципите на КПХУ и с Европейския стълб на социалните права, в рамките на Инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса (CRII и CRII+);

21. подчертава, че събирането на надеждни, агрегирани по различни белези, съпоставими данни във връзка с уврежданията, е необходимо за разработването на политики въз основа на обективни факти в съответствие с КПХУ; изразява съжаление, че изпълнението на политиките не се наблюдава всеобхватно въз основа на показатели за резултатите; предлага напредъкът да се измерва спрямо конкретни и актуализирани цели, определени на равнището на Съюза въз основа на работата на Евростат; настоява, че мониторингът следва да включва независим орган, който представлява и лица с увреждания; настоятелно призовава държавите членки да обработват данните относно равенството в пълно съответствие с правото на Съюза в областта на защитата на данните и неприкосновеността на личния живот.

⁸ Организация на обединените нации, *Policy Brief: A Disability Inclusive Response to COVID-19* („Резюме на политиката: Отговор на Covid-19, който да включва уврежданията“), май 2020 г.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	12.1.2021
Резултат от окончателното гласуване	+: 53 -: 4 0: 7
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Magdalena Adamowicz, Malik Azmani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Clare Daly, Marcel de Graaff, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Balázs Hidvéghi, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Livia Járóka, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Paulo Rangel, Terry Reintke, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoș Tudorache, Bettina Vollath, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Nathalie Loiseau, Sira Rego, Miguel Urbán Crespo, Hilde Vautmans, Petar Vitanov

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

53	+
EPP	Magdalena ADAMOWICZ, Vladimír BILČÍK, Vasile BLAGA, Ioan-Rareș BOGDAN, Lena DÜPONT, Andrzej HALICKI, Balázs HIDVÉGGHI, Livia JÁRÓKA, Jeroen LENAERS, Lukas MANDL, Nuno MELO, Roberta METSOLA, Nadine MORANO, Emil RADEV, Paulo RANGEL, Ralf SEEKATZ, Tomas TOBÉ, Javier ZARZALEJOS
S&D	Katarina BARLEY, Pietro BARTOLO, Caterina CHINNICI, Maria GRAPINI, Sylvie GUILLAUME, Evin INCIR, Marina KALJURAND, Łukasz KOHUT, Juan Fernando LÓPEZ AGUILAR, Javier MORENO SÁNCHEZ, Birgit SIPPEL, Petar VITANOV, Bettina VOLLATH, Elena YONCHEVA
RENEW	Malik AZMANI, Sophia IN 'T VELD, Fabienne KELLER, Nathalie LOISEAU, Maite PAGAZAURTUNDÚA, Michal ŠIMEČKA, Ramona STRUGARIU, Dragoș TUDORACHE, Hilde VAUTMANS
GEENS/EFA	Patrick BREYER, Saskia BRICMONT, Damien CARÈME, Alice KUHNKE, Terry REINTKE, Tineke STRIK
THE LEFT	Clare DALY, Cornelia ERNST, Sira REGO, Miguel URBÁN CRESPO
NI	Laura FERRARA, Martin SONNEBORN

4	-
ID	Nicolas BAY, Jean-Paul GARRAUD, Marcel de GRAAFF
ECR	Assita KANKO

7	0
ID	Nicolaus FEST, Peter KOFOD, Annalisa TARDINO
ECR	Joachim Stanisław BRUDZIŃSKI, Jorge BUXADÉ VILLALBA, Nicola PROCACCINI, Jadwiga WIŚNIEWSKA

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържали се“